

IKAROS

organ oficjalny

Związku Stowarzyszeń Filatelistycznych w Polsce

Miesięcznik Filatelistyczny — Revue Philatélique Mensuelle
Philatelic Monthly — Monatliche Briefmarken-Zeitung

WARSZAWA — BIAŁYSTOK

Wydawca - Editeur W. HERMANOWSKI

BIAŁYSTOK, ul. Bronisława Pierackiego 127.
(Pologne—Poland—Polen).

— Prenumerata roczna zł 5. —

(Zagranicą zł 6.50).

Krótszej prenumeraty, niż roczna — nie przyjmujemy.

Konto P. K. O. 65.350.

[Właściciel konta: Wiktor Hermanowski, Białystok].

— Cena pojedynczego numeru 60 groszy. —

Cotisation annuelle: frs. 30 ou 12 coupons - réponse int.

Yearly subscription: doll. USA 1.25, (5/-) or 12 int. reply-coup.

Jahresbeitrag: RM. 4.- oder 12 int. Antwortscheine.

Compte des Chèques Postaux: Varsovie Nr. 65.350.

Paiement d'avance en billets de banque ou par mandat-postal.

Payment in advance by Bank Notes or per Postal Money Orders.

Vorauszahlung bei Postanweisung.

CENY OGŁOSZEŃ — TARIF D'ANNONCES — ADVERTISING RATES

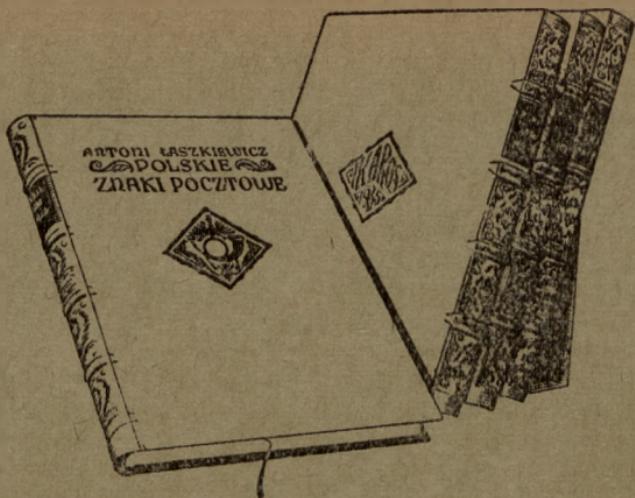
1 str.—page	zł 30;	frs. 150;	doll. 8.00
$\frac{1}{2}$ "	" 15;	" 80;	" 4.00
$\frac{1}{4}$ "	" 8;	" 40;	" 2.00

Drobne ogłoszenia — Petites annonces — Classified adv.:
za wyraz 10 gr. — par mot 0.50 frs.—per word 2 cent U. S. A.

Najmniejsze ogłoszenie — 1.50 zł.

Sur demande la traduction d'annonces en polonais est gratuite

Należność za prenumeratę i ogłoszenia płatna wyłącznie z góry.

Czasopismo „Ikaros” wydało podręcznik-katalog p. t.:

POLSKIE ZNAKI POCZTOWE

opracowany przez Komitet Redakcyjny w składzie:
prof. dra A. Łaszkiewicza, prof. Stan. Miksteina,
Wł. Rachmanowa i wielu innych wybitnych zbieraczy polskich.

WYDANIE UZUPEŁNIONE 1938 r.

Stron XX + 420 z licznymi ilustracjami. — Oprawa płócienna.

CENA 15 ZŁ.

(Dla prenumeratorów „Ikarosu” — 13 zł 50 gr)

Zagranicą 4 dolary U. S. A. — łącznie z przesyłką.
„IKAROS”, BIAŁYSTOK, BR. PIERACKIEGO 127.

POLSKIE ZNAKI POCZTOWE odzuaczone zostały na następujących wystawach filat.: Katowice 1934 r. — srebrny medal, Królewiec, „Ostropa” 1935 r. — srebrny medal, Nowy Jork „Tipex” 1936 r. — brązowy medal, Paryż „Fexip” 1937 r. — srebrny medal, Warszawa 1938 r. — pozłacany medal, Praga 1938 — srebrny medal.

OD WYDAWNICTWA

Następny numer „Ikarosa” ukaże się 20. XII. 1938 r.

Do niniejszego numeru załączamy dalszy ciąg pracy prof. Stan. Miksteina i Wł. Rachmanowa pt.: „Stemple pocztowe Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego” (str. 61—64).

Przy wszelkich zapytanach do wydawnictwa prosimy dołączać znaczek na odpowiedź.

We wszelkiej korespondencji z naszą Redakcją prosimy PP. Pre-numeratorów zawsze podawać numer swej „karty prenumeratora”.

UWAGA!... ATTENTION!... ACHTUNG!...

Termin prenumeraty ukończony.

Votre abonnement est terminé.

Your membership is expired.

Ihr Abonnement ist beendet.

Nowoprzybywający prenumeratorzy proszeni są o komunikowanie nam — czy pragną otrzymywać Ikaros od 1.1. 1938 r., czy też od numeru bieżącego.

IKAROS

organ oficjalny

Związku Stowarzyszeń Filatelistycznych w Polsce

Miesięcznik Filatelistyczny — Revue Philatélique Mensuelle
Philatelic Monthly — Monatliche Briefmarken-Zeitung.

Komitet Redakcyjny: Jan Dudziński, Wiktor Hermanowski, Antoni Łaszkiewicz, Stanisław Mikstein, Marian Niklewski, Włodzimierz Rachmanow, Stanisław Rembieliński, Józef Tislowitz.

Adres Komitetu Redakcyjnego: Warszawa 1, Senatorska 10-50.

Adres Administracji: Białystok, Pierackiego 127.

ZWIĄZEK
Stowarzyszeń Filatelistycznych
w Polsce.

Warszawa, dn. 29 października 1938 r.

KOMUNIKAT Nr 8.

Sprawozdanie. Na skutek starań Związku, Ministerstwo P. i T.—jak wiadomo—zgodziło się wydać specjalny blok w związku z Ogólnopolską V Wystawą Filatelistyczną w Warszawie, organizowaną z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Filatelistów. Równocześnie Ministerstwo upoważniło Związek do rozpisania subskrypcji na te bloki z prawem pobierania nadpłaty ponad nominał.

Subskrypcja, rozpisana łącznie z Zrzeszeniem Przemysłowym Kupców Branży Filatelistycznej R. P. przyniosła z pobieranych nadwyżek kwotę zł 33.985 gr 50. Z kwoty tej udzielona została subwencja w sumie zł 4.701 gr 07 na pokrycie kosztów wystawy, reszta t. j. zł 29.282 gr 43 rozdzielona została wg ustalonego z góry klucza dla podziału zysków lub ewent. strat, jak następuje:

50% Zrzeszenie Przem. Kupców Branży Filat. R. P.	zł 14.641 gr 18
40% Związek Stowarzyszeń Filatelist. w Polsce	„ 11.713 „
10% Polskie Towarzystwo Filatelistów w Warszawie	„ 2.928 „ 25

Razem j. w. zł 29.282 gr 43

Sekretarz

(—) R. Kossakiewicz

Prezes

(—) P. Bałaban, płk.

Sprawozdanie rachunkowe Ogólnopolskiej V Wystawy Filatelistycznej w Warszawie.

Zestawienie wpływów i wydatków.

Wpływ:

Opłaty wystawców	zł 2111.—
Stoiska kupców	
i giełda	715.—
Dotacje	.. 553.—
Bilety wejścia	.. 13215.16
Subwencja Związku Stow. Filat.	.. 4701.07
	<hr/> zł 21095.23

Wydatki:	
Urządzenie	zł 8290.84
Medale i nagrody	.. 3696.55
Wydatki osobowe	.. 2402.—
Druki	.. 1385.77
Asekuracja	.. 29.15
Porto, rozjazdy, wydatki biurowe	.. 956.58
Różne wydatki	.. 4336.34
	<hr/> zł 21095.23

Bilans zamknięcia.**Aktywa:**

Kasa	zł 14014.—
Związek Stowarzysz.	
Filat. ..	2783.20
	<hr/> zł 16797.20

Pasywa:	
Zrzesz. Kupców Branży	
Filat. zł 14021.18	
Polsk. Tow. Filat.	.. 2480.50
R-ki do uregulow.	.. 295.52
	<hr/> zł 16797.20

Warszawa, dn. 24 października 1938 r.

Księgowy: *St. Rembieliński*

Komisja Rewizyjna:

Komitek Wykonawczy:

Wł. Rachmanow

A. Łaszkiewicz

A. Schöpp

A. Pachoński

T. Gryżewski

Nowe znaczki pocztowe o tematach historycznych.

W dniu 11 listopada b. r. jako w dniu 20-ej rocznicy odzyskania Niepodległości Polski Zarząd Pocztowy wydał serię 13 znaczków pocztowych o tematach obrazujących nasze dzieje. Jest to wydarzenie godne uwagi, gdyż w historii polskiej filatelistyki spotykamy się po raz pierwszy z wydawnictwem tego rodzaju, które znaczeniem swoim wykracza daleko poza normalne zainteresowania wyłącznie tylko sfer zbieraczy, a z uwagi na swój charakter winno objąć jak najszerze warstwy społeczeństwa polskiego.

Nie by o bynajmniej rzeczą łatwą, mając do dyspozycji jedynie 13 tematów, przedstawić w wymiarach $21,5 \times 28,25$ mm bogate w wypadki dzieje Polski. Zadanie to tym trudniejsze, że wybór tematów należało połączyć z koniecznością operowania raczej pewnymi symbolami, aniżeli przedstawieniem faktycznych wydarzeń historycznych. Jednocześnie trzeba było dać taki przegląd momentów gloryfikujących naszą przeszłość historyczną, któryby wniósł w dotychczasowe rozwiązania artystyczne nowe wartości uwzględniające Dzieje Polski. Wydałoby się może, że rzeczą najłatwiejszą było sięgnąć do gotowych i znanych dziel malarskich Matejki, Grottgera i t.p., opiewających momenty historyczne, a tkwiących tak silnie w naszych umysłach.

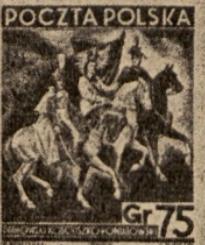
Ministerstwo Poczty i Telegrafów po przeprowadzeniu dłuższych studiów i działając w porozumieniu z przedstawicielami świata naukowego, wybrało drogę trudniejszą i wymagającą przezwyciężenia szeregu trudności, ale tym wdzięczniejszą, iż daje społeczeństwu opracowanie nowe i oryginalne, mające na celu ustalenie takich tematów, których rozwiązanie graficzne pobudziłyby na nowo świat artystyczny do sięgania po polskie motywy historyczne.

XX
ROCZNICA
ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

1918 - II. XI 1938

Zdawano sobie jednocześnie doskonale sprawę z tego, iż niektóre postacie i momenty z dziejów naszych są tak złączone z wyobrażeniami ogółu o szczytach wielkości naszej przeszłości, że pominięcie ich byłoby ze względu na reakcję wewnętrzną niemożliwe, bez względu na te czy inne uzasadnienia rzeczowe i naukowe. Również należało wziąć pod uwagę takie okoliczności, jak unikanie wprowadzenia momentów drażniących (wewnętrz i zewnętrz kraju) oraz przeładowania serii przeglądem dynastycznym czy też nadmiarem sytuacji batalistycznych.

Niełatwą też rzeczą było przeciwstawienie arcydziełom sztuki malarstkiej Matejki czy Grottgera nowe opracowanie identycznych tematów, bez narażenia się na słowa krytyki ze stanowiska artystycznego i historycznego.

Rozwiążanie, jakie przyjęto w porozumieniu z czynnikami naukowymi i artystycznymi, dawało pewną gwarancję unikania tych wszystkich trudności o jakich wspominano. Ustalono, iż tematy dla znaczków obejmą raczej momenty dające przegląd przełomowych wydarzeń historycznych natury mniej lub więcej politycznej. Natomiast ciężar reprodukowania kultury, sztuki i nauki polskiej w przekroju historycznym przerzucono na ilustrowane kartki pocztowe, które w ilości 60 tematów zostały wydane jednocześnie ze znaczkami pocztowymi w dn. 11 listopada 1938 r. Oba wydawnictwa, t. j. znaczków i ilustrowanych kartek, łączą się i uzupełniają się wzajemnie, tworząc pewnego rodzaju odbraz naszej przeszłości historycznej i kulturalnej do czasów najnowszych.

Graficzne opracowanie tematów znaczkowych nastąpiło w drodze ścisłej eliminacji prac przedstawionych w wyniku konkursu. Sąd konkursowy, w którym zasiadali obok delegatów Ministerstwa Poczty i Telagrafów, przedstawiciele Uniwersytetu Warszawskiego, Akademii Sztuk Pięknych, Muzeum Wojska Polskiego, Wytwórnii Papierów Wartościowych i in. uznał za najbardziej odpowiednie dla znaczków prace W. Boratyńskiego z Poznania.

Pierwszy znaczek wartości 5 gr, rozpoczynający serię, przedstawia Bolesława Chrobrego w Gnieźnie w r. 1000. Rok ten jest datą, w której Polska zjawia się w historii jako państwo wielkiego stylu i naród o zaawansowanej kulturze. Przybycie cesarza Ottona, celem uczczenia męczennika św. Wojciecha nadaje specjalnego charakteru tej uroczystości. Znaczek wyobraża ów moment powitania przybywającego do Gniezna Ottona przez Bolesława Chrobrego na tle postaci św. Wojciecha.

Drugim z kolej znaczkiem wartości 10 gr jest znaczek wyobrażający postać Kazimierza Wielkiego w czasie znanego zjazdu w Krakowie w r. 1364, który będąc do pewnego stopnia kongresem politycznym skupił w tym czasie potężnych władców. Znaczek przedstawia Kazimierza Wielkiego i jego królewskich gości, witanych chlebem i solą przez Wierzynka ze schodów swego domu z Krakowa. Za Kazimierzem Wielkim w cieniu, młody Ludwik węgierski, na prawo cesarz Karol IV, profilem obrócony z laską w ręku to król Cypru Piotr, odbywający po Europie wędrówkę propagandową na rzecz nowej krucjaty a przybyły do Krakowa razem z cesarzem Karolem. Reszta gości Kazimierza na drugim planie. W głębi sylwetka ówczesnego Wawelu.

Znaczek wartości 15 gr przedstawia Władysława Jagiełłę i Jagiellę na tle gotyckiego tronu, w momencie kiedy królowa oddaje rektorowi Akademii w Krakowie szkatułkę z klejnotami i dokumentem fundacyjnym. W głębi za postacią rektora widać zarysy obecnego gmachu Biblioteki Jagiellońskiej. U stóp tronu króla Jagiełły, stojącego w ma-

jestacie królewskim, umieszczone są jako symbole opanowania zakonu krzyżackiego na tle białego płaszcza, szyszak z pióropuszem i pamiętnie miecze ofiarowane Jagielle przez Krzyżaków przed bitwą grunwaldzką.

Znaczek wartości 20 gr poświęcony jest postaci Kazimierza Jagiellończyka na tle mapy symbolizującej potęgę dynastii za jego czasów, która panowała nie tylko nad państwem polsko-litewskim, ale rządziła od morza do morza po samą Moskwę, obejmując tron czeski, węgierski, ziemie chorwackie, bośniackie, nie mówiąc już o Prusach i Mołdawii. Postać Kazimierza Jagiellończyka na znaczku opracowana jest wraz z tronem na podstawie jego pieczęci majestatowej, szczegółły zaś portretu i stroju — wedle sarkofagu wawelskiego dłuta Świdra.

Następny znaczek, wartości 25 gr, poświęcony jest aktowi uchwalenia Unii Lubelskiej w r. 1569, który stanowił fakt o dużej w przyszłości historycznej. Znaczek wyobraża moment zaprzysiężenia unii, której akt trzyma Zygmunt August. Z lewej strony przysięga magnat polski, w głębi biskup odczytuje rotę przysięgi, a za nim kardynał Hozjusz trzyma krzyż do przysięgi. Zygmunt August wyobrażony jest na tle godeli Polski i Litwy, połączonych pod jednym berłem.

Znaczek wartości 30 groszy obrazuje chwilę, gdy Stefan Batory wyraża uznanie dla chłopa Wielocha z piechoty łanowej, który w czasie zdobywania Wielkich Łuków odznaczył się dzielnością i odwagą podpalając twierdzę. Za czyn ten król Batory nadał mu szlachectwo i nazwisko Wielkołucki. Wybranie tego momentu z dziejów panowania Stefana Batorego nastąpiło z tego powodu, iż zdobycie Wielkich Łuk było zrealizowaniem celu wyprawy, następnie tam rozegrała się taka sama scena jaką przedstawił J. Matejko pod Pskowem, tj. audiencja posłów moskiewskich, błagających bezskutecznie o pokój, a wreszcie przemawiał za wyborem i czyn piechoty chłopskiej, a więc momenty ważne w wojskowej gloryfikacji.

Ponieważ konieczność koncentracji momentów, gloryfikujących przeszłość, na niewielkiej liczbie znaczków nie pozwalała poświęcenie oddzielnego znaczka Chodkiewiczowi a oddzielnego Żółkiewskiemu, przeto połączono te dwie postacie na jednym znaczku wartości 45 groszy. W bitwie pod Guzowem działały hetmani razem, lumiąc rokoszan. Ponadto zachodzi tu potrzeba urozmaicenia dotychczasowego przeglądu dynastycznego. Chodkiewicz i Żółkiewski przedstawieni są na tle herbu dynastii Wazów, w okresie panowania której obaj działały. W głębi na dalszym planie widać charakterystyczne sylwety rycerstwa i płynącego taboru.

Wjazd króla Jana III Sobieskiego do oswobodzonego Wiednia w r. 1683 posłużył za motyw znaczka wartości 50 groszy. Na znaczku widać jak ludność miasta z radością i entuzjazmem wita wego oswobodziciela, cisnąć się doń i całując stopy i strzemiąca zwycięzcy.

Po zwycięstwie wiedeńskim w chronologicznym układzie jest pewna luka, w szczególności wobec faktu, iż w tym okresie nie nastąpiło żadne takie wydarzenie ani nie pojawiły się takie postacie, które mogły być równorzędnie postawione obok potęgi Kazimierza Jagiellończyka lub wielkości Żółkiewskiego i Chodkiewicza. Najwłaściwszym więc momentem gloryfikacyjnym jest dopiero akt uchwalenia Konstytucji 3 Maja 1791 r. Znaczek wartości 55 groszy przedstawia symbolicznie akt Konstytucji, gdzie obok postaci marszałka Sejmu, Małachowskiego widnieją postacie mieszkańców i chłopa — symbole pojednania się tych stanów.

Następuje okres, gdzie występuje duże skupienie osób i sytuacji zasługujących na uwiecznienie. Jako czołowe z tego okresu czasu wy-

brane zostały postacie: Dąbrowskiego, Kościuszki i Poniatowskiego. Jest to znaczek wartości 75 groszy. Znaczek jest kompozycyjnie prosty w ujęciu i nie wymaga właściwie bliższego objaśnienia. Przedstawia trzech wodzów na koniach.

W powstaniu listopadowym roku 1830/31 trudno byłoby przedstawić jedną lub kilka postaci wodzów tego powstania, jako że działania Chłopickiego i Skrzyneckiego nie były pozbawione pewnych błędów politycznych i wojskowych, a Dwernickiego, Bema i Dębickiego — posiadają znaczenie raczej epizodyczne. Dlatego też wybrano dla znaczka wartości 1 złotego scenę alegoryczną, opiewającą bohaterstwo żołnierza polskiego, a w szczególności słynnego 4 pułku.

Postać Traugutta na tle powstania z r. 1863 i jego akcji bojowej na Pińczycy, tak jak to uwiecznił Autor Grottger w swym pomnikowym dziele, w pierwszym rzędzie nadawała się do apoteozowania w serii znaczków o tematach historycznych. Znaczek wartości 2 złotych stanowi rozwiązanie graficzne tego tematu w stylu dzieł Grottgerowskich. Na pierwszym planie widnieje postać Romualda Traugutta obok walczących powstańców w lasach pińskich.

W końcu zamyka serię historyczną znaczek wartości 3 złotych, poświęcony postaci Józefa Piłsudskiego na tle czynu wyzwoleniowego, którego ukoronowaniem był rok przełomowy w historii Polski, tj. 1918, którego 20-tą rocznicę czcimy właśnie w bieżącym roku m. in. wydaniem serii historycznej. Marszałek Józef Piłsudski figuruje na znaczku na tle akcji bojowej, przy czym na plan pierwszy wysuwa się standar Wojska Polskiego.

W pewnym stopniu, dalszym ciągiem serii historycznej są znaczki dla Poczty Polskiej w Gdańsku, które weszły do obiegu w tym samym czasie co i seria historyczna. Znaczek wyobraża fragment portu gdańskiego w XVI wieku. Na tle charakterystycznych śpichlerzy zbożowych widać postacie szlachciców polskich w chwili zawierania tranzakcji z mieszkańinem gdańskim. Znaczek ten wydany został w czterech wartościach, a mianowicie 5, 15, 25 i 55 groszy.

Równocześnie został wydany czworoblok znaczków wartości po 25 groszy, przedstawiających w pierwszym rzędzie podobizny Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej Gabriela Narutowicza, w dolnym rzędzie Prezydenta Rzeczypospolitej Ignacego Mościckiego i Marszałka Polski Edwarda Śmigłego-Rydza. (Nakład tych bloczków — 500.000 egz.).

Kartki pocztowe, ilustrowane tematami poświęconymi polskiej kulturze i sztuce.

Jednocześnie z wypuszczeniem znaczków pocztowych t. zw. serii historycznej, wydało Ministerstwo Poczty i Telegrafów w dniu 11 listopada b. r. serię kartek pocztowych, złożoną z 60 sztuk, a poświęconą polskiej kulturze i sztuce.

Opracowanie tematów dla powyższych kartek nastąpiło w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Uniwersytetem J. Piłsudskiego, Politechniką w Warszawie jak również Biblioteką Narodową J. Piłsudskiego i Muzeum Narodowym w Warszawie. Przy opracowaniu tematów wzięto pod uwagę konieczność uwzględnienia zarówno czołowych postaci, reprezentujących poszczególne działy kultury i sztuki polskiej w przekroju historycznym od czasów najdawniejszych do najnowszych, jak również i pewnych dzieł, któreby dały wyobrażenie o polskiej architekturze i plastycy.

W olbrzymim materiale jaki był do dyspozycji musiano wyeliminować szereg postaci i dziedzin, dla których w ograniczonej, ze względów technicznych, ilości kartek nie można było znaleźć miejsca. Uwzględniono więc jedynie te tematy, które nie wyczerpują wprawdzie wszystkich dziedzin kultury i sztuki, ale też nie pomijają najbardziej charakterystycznych oraz bezsprzecznie najbardziej wartościowych ich reprezentantów i które łączą w sobie w pewnym stopniu te cele, które leżały u podstaw inicjatywy. Cele te to momenty natury propagandowej, gloryfikacyjnej oraz dydaktycznej. Chodziło o wzbudzenie zainteresowania i zrozumienia dla polskiej kultury i sztuki w jak najszerzych sferach społeczeństwa, tam wszędzie, gdzie dociera kartka pocztowa.

Jakkolwiek seria tworzy pewną całość wzajemnie się uzupełniającą, rozróżnić w niej można dwie części. Pierwsza t. zw. postaciowa zawiera przegląd 19 postaci z dziedziny piśmiennictwa, 5-ciu z dziedziny nauki, filozofii i szkolnictwa, 2-ch z teatru, 5-ciu z muzyki i 8-miu z dziedziny plastyki. Dwie postacie z dziedziny architektury (Stan. Noakowski) i malarstwa (Henryk Siemiradzki) reprezentowane są przez swoje dzieła.

W części t. zw. postaciowej widnieją reprodukcje rzeźb, fotografii wzgl. portretów malowanych (w dziedzinie plastyki) poszczególnych pisarzy, artystów i uczonych i zaopatrzone w objaśnienia, które w krótkiej i jaknajbardziej zwięzlej formie dać mogą sylwetkę danej postaci. Napisy obj. śniające (również i w języku francuskim) opracowane są przez grono uznanych fachowców, wśród których wymienimy profesora dra Wacława Borowego, doc. dra Kazimierza Piekarskiego, dra Sawicką, dyr. Lauterbacha, doc. dra Pulikowskiego i innych. Wysiłek wymienionych osób godny jest tym większego uznania, iż skreślenie sylwetki danej osobistości należało ująć w b. ograniczoną liczbę słów, które miały dać jak najbardziej treściową charakterystykę postaci na poziomie dostępnym dla jaknajszerzego ogółu.

Część poświęcona architekturze uwzględnia zarówno budownictwo świeckie jak i kościelne wnętrz oraz fasad w układzie chronologicznym, począwszy od czasów przedhistorycznych (Biskupin) po przez romańską, gotyk, renesans i barok do stylu klasycznego. W tej części przedstawiono zabytki mniej znane i popularne, ale których piękno szczególnie podkreśla styl epoki i charakter polski.

W serii znajdują się autoportrety Wyśpiańskiego, Michałowskiego, Grottgera, Gierymskiego, Malczewskiego, Wyczółkowskiego oraz Matejki. Ten ostatni reprezentowany jest również przez dwa swoje dzieła „Wernyhora” i „Zygmunt August i Barbara Radziwiłłowna”. Tym sposobem miano na celu uczczenie setnej rocznicy Jana Matejki, która przypada w roku bieżącym.

W końcu należy zwrócić uwagę na znaczek pocztowy, który figuruje na powyższych kartkach. Znaczek w dwóch wartościach 15 i 30 groszy, którego projekt wykonał artysta W. Manteuffel, przedstawia postać Kazimierza Jagiellończyka na tle mapy Polski z epoki Jagiellońskiej i ma na celu wyrażenie jej mocarstwowego stanowiska w Europie.

Należy spodziewać się, że seria kartek podobnie jak i ukazująca się jednocześnie z nią seria znaczków pocztowych, z uwagi na jej tematy oraz doniosłość zamierzeń, które przyświecały tym wydaniom cieszyć się będzie zasłużonym powodzeniem i uznaniem we wszystkich warstwach polskiego społeczeństwa.

ROCZNICA ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

Dla upamiętnienia XX rocznicy odzyskania Niepodległości, Ministerstwo P. i T. wydało całą serię znaczków pocztowych i druków płatnych, których sprzedaż rozpoczęła się 11 listopada r. b.

Aby wszystkim filatelistom i zainteresowanym osobom dać możliwość nabycia tych nowych znaczków Urząd Pocztowy Warszawa 1 uruchomił w tym dniu w godzinach od 9 do 11 przed południem pewną ilość okienek, w których można było znaczki te nabywać, jak również zaopatrywać je datownikiem jubileuszowym, specjalnie wprowadzonym do tego celu i używanym wyłącznie w tym dniu.

Już na długo przed otwarciem poczty zaczęły gromadzić się na placu Napoleona tłumy publiczności, które o godzinie 9-ej zapełniły po brzegi całą dużą salę Urzędu Pocztowego Warszawa 1.

Kierownictwo urzędu wykazało bardzo dużo energii i doświadczenia, uruchamiając aż 11 okienek do sprzedaży znaczków, specjalne dwa okienka do stempelowania datownikiem jubileuszowym, 4 okienka do przyjmowania listów poleconych, jak również jeszcze dodatkowo dwa okienka do wpłat za pomocą przekazów rozrachunkowych i przyjmowania zamówień na stempelowane komplety, zawarte w ozdobnych karnetach.

Napływ amatorów, pragnących otrzymać nowe znaczki, był tak olbrzymi, że po upływie wyznaczonych do urzędowania dwóch godzin i zamknięcia drzwi wejściowych, sala całkowicie jeszcze była wypełniona i żeby załatwić wszystkich obecnych na sali niektóre okienka musiały być czynne aż do godz. 15-ej.

Bilans tego dnia w przybliżeniu wykazuje następujące dane: ilość czynnych okienek—19, ilość interesantów—około 6.000, listów poleconych nadano—3.800, ilość odbitek wykonanych datownikami jubileuszowymi—55—40.000, ze sprzedaży znaczków, bloków i karnetów tego dnia osiągnięto przeszło 100.000 zł, zamówienia na karnety, bloki, znaczki etc. zarówno miejscowe, jak i zamiejscowe, sięgają kwoty około 150.000 zł, karnetów wydano podobno przeszło 3.000 sztuk.

Powysze cyfry niezbicie dowodzą, jaki ogrom pracy musiał wykonać personel u. p. Warszawa 1, aby w tak krótkim czasie i w tak nieodpowiednich warunkach obsłużyć taką ilość interesantów, ze strony których nie było słyszać najmniejszych nawet narzekan, co z uczuciem wielkiego zadowolenia może stwierdzić autor niniejszego sprawozdania, który w dniu tym był obecny na terenie u. p. Warszawa 1 w ciągu prawie 5 godzin.

O ile pracownikom u. p. Warszawa 1 należy się najwyższe uznanie za ich poświęcenie, sprawność i wytrwałość na posterunku, o tyle nie możemy obejść milczeniem faktu, że z niewiadomych powodów w ostatniej chwili zabrakło znaczków 5-groszowych serii wydanej dla poczty polskiej w Gdańsku i że znaczków tych nie można było otrzymać i dnia następnego, z czego należy wywnioskować, że czynniki miarodajne, dostarczające znaczki, nie były przygotowane do takiej frekwencji. Również musimy zaznaczyć, że jeszcze w ciągu 10 dni po wprowadzeniu w obieg nowych pocztowych kartek widokowych wartości 15 gr, kompletów tych pocztówek nie można było otrzymać na poczcie.

Rw.

Filatelistyka, a ostatnie wydarzenia polityczne.

Żadne wydarzenie szerszej natury nie minie dziś bez echa w filatelistyce. O każdym zjeździe, kongresie, uroczystości, nawet o odsłonięciu pomnika filatelisty dowiedzieć się może z kasownika okolicznościowego. Wydarzeniom większej wagi jak rocznicom historycznym, międzynarodowym igrzyskom sportowym, wystawom filatelistycznym towarzyszy już ukazanie się znaczków okolicznościowych, a w wielkim zmianom politycznym towarzyszą zazwyczaj wydania nadrukowe.

Nie można powiedzieć, aby pomiędzy wydarzeniem a jego efektem filatelistycznym zachodziła jakaś, dająca się w prosty sposób wykryć, zależność. Wprost przeciwnie, zależność ta nie jest bynajmniej prosta. Np. 400. rocznicę Wita Stwosza, o którego polkości po dzień dzisiejszy wątpią niektórzy sceptycy, uczeliśmy specjalnym znaczkiem 80 gr. i 96 kartami widokowymi, przedrukowanymi później w 116 nowych rodzajów kart. Natomiast setna rocznica urodzin Matejki nie zaszczyła sobie na marny stempelek gumowy. Nie należy wysnuwać stąd opatrnych wniosków, gdyż przemilczenie bywa najlepszym dowodem uznania wielkości, jak twierdzą jedni, zaś drudzy zalecą cierpliwość i spodziewają się niedługo jakiejś matejkowskiej niespodzianki.

Zgodnie z przewidywaniami ostatnie wypadki polityczne Europy środkowej wywołyły powódź rozmaitych nowości filatelistycznych. Stosunkowo najskromniej w Polsce: powrót Zaolzia wyraził się w kilku stempelekach okolicznościowych, używanych w Cieszynie (2) i Skalitem (1), w kilku kasownikach prowizorycznych (np. jednowierszowy JABLONKOW) oraz nadrukami „Bohaterskie Zaolzie wróciło do Polski” na znaczkach czeskich, zdaje się całkiem prywatnego pochodzenia. Poczta polska upamiętniła to wydarzenie wydaniem znaczka okolicznościowego wartości 25 gr z rysunkiem symbolicznym, przeznaczając go do obiegu ogólnego.

W dalszym ciągu spodziewać się możemy upamiętnienia powrotu do Polski Jaworzyny Spiskiej wraz z resztą północnej strony Tatr.

Prym w nowościach wiedzie kraj Sudecki. Poczytając od 21.IX pewne obszary tego kraju zostały całkowicie lub częściowo opuszczone przez wojsko i władze czeskie, na dłużej jeszcze przed wkroczeniem wojsk niemieckich. W tym czasie przejściowym władza sprawowana była przez egzekutywę partii sudecko-niemieckiej. Służba pocztowa prawie nigdzie nie ugępla przerwie pomimo braku rekwizytów pocztowych. Tam gdzie urzędnicy czescy wywieźli zapasy znaczków pobierano opłatę pocztową w gotówce, tam zaś, gdzie zapasy znaczkowe pozostały, wykorzystano je do wydań nadrukowych. Zapoczątkowało to dzieło Asz. Dn. 21.IX. wydano tam znaczki z nadrukiem nowej wartości, wykonanym maszynowo z form obejmujących 25 wzgl. 50 nadruków, mianowicie 50 h. na 25 hal. ciemnozielonym w dwóch typach nadruku i 1.20 na 10, 20, 50 h i 1 kor.

Używano też dwóch stempli okolicznościowych, którymi kasowano wymienione znaczki za opłatą 50 hal. za każde odbicie. Za przykładem Aszu poszły inne urzędy pocztowe i w krótkim czasie pojawiły się znaczki w Karlsbadzie z nadrukiem „Karlsbad 1. X. 1938”, w Cieplicach—Sanowie, Kamienicy Czeskiej, Libercu, Rumburgu. Ujściu Czeskim i wielu innych z nadrukami maszynowymi, bądź z odbitkami stempli ręcznych w paruset rodajach wykonania.

Ręczne stemple okolicznościowe tego okresu wykazują wielką różnorodność i pomysłowość. Nic w tym dziwnego, gdyż zarówno w Rzeszy, jak i w Czechosłowacji stemple okolicznościowe cieszą się wielkim wzięciem. Kasowniki okolicznościowe niemieckie odznaczają się subtelnym rysunkiem, czeskie zaś spotykały się dwu i trójbarwne. W kasownikach sudeckich usiłowano połączyć doświadczenie obu krajów, i niektóre z tych stempli wypadły interesująco. Przeważa na nich swastyka i napisy „jesteśmy wolni”, „nasza ojczyzna jest wolna” itd. Ogółem ukazało się w tym czasie przeszło sto kasowników prowizorycznych i pamiątkowych, które jednak zbieraczowi nie były łatwo dostępne. Nie było wiadome, gdzie jest, a gdzie niema takiego kasownika, a gdy już się trafiło do właściwego urzędu, to za odbicie kasownika trzeba było uiszczyć opłatę od 50 hal. do 5 kor. a czasem podwójny nominal znaczków przedłożonych do ostemplowania. Były w sprzedaży też karty okolicznościowe w cenie 5—10 kor. Dodać należy, że zbieraczy niemieccy odnoszą się do tych nowości z zastrzeżeniami, natomiast wśród zbieraczy czeskich wywołyły one wielkie zainteresowanie.

W Czechosłowacji ostatnie wypadki uzewnętrzniły się filatelistycznie w stempelkach cenzury, wprowadzonej od połowy września. W początkach października rozpoczęły na krótko swą czynność poczty polowe, używając przeważnie stempli z r. 1919. Wydanie z okazji 20-lecia niepodległości uległo zwłoce i ukazały się jedynie wyższe wartości, w tej liczbie blok 2 kor. + 8 kor. dopłaty (dowód oczywisty, że państwo potrzebuje pieniędzy).

W związku z zajęciem przez Węgry południowej Słowacji i przeważnej części Rusi Podkarpackiej ukazały się kasowniki okolicznościowe z napisem „VISSZATÉRT” w Koszycach, Berehowie i Użhorodzie, którym to miastom przywrócono nazwy węgierskie: Kassa, Beregszász i Ungvár.

Jerzy Olejński.

Uwagi o artykule p.t. „Walka z fałszerstwami”

(Ikaros 13 (1938) 83).

Z dużym zainteresowaniem czytuję w Ikarosie wiadomości o wykrytych fałszerstwach znaczków, gdyż jako filatelistą mieszkający na głuchej prowincji i nie mający z tego powodu stałego kontaktu ze stowarzyszeniami filatel. — na te fałszerstwa często narażony jestem. Artykuł p. Wł. Rachmanowa podaje sposoby walki z fałszerstwami znaczków i daje rady jak się przed kupnem fałszywych znaczków uchronić, ja jednak pragnę do tego artykułu jeszcze kilka słów dorzucić. Rzecz jasna, że w braku odnośnej ustawy nie da się fałszerzy ukarać, jednakowoż zdaniem moim są fałszerstwa różnego rodzaju. I tak można sfałszować cały znaczek, można sfałszować kasownik, można sfałszować nadruk, można też uszkodzony znaczek „wyreperować” i jako cały sprzedać. Są to fałszerstwa, na które nie ma innej prawnej obrony, jak ta, którą podaje p. Rachmanow. Część fałszerstw dzieje się bez szkody Min. Poczty, gdyż chodzi tu o znaczki wycofane z obiegu lub zagraniczne, więc Ministerstwo nie reaguje. Jednakowoż

zdaniami moimi reagować mogą i powinni nabywcy fałszywych znaczków i art. 264 Kodeksu Karnego może być dla nich dostateczną obroną. Uważam też, że twierdzenie p. Rachmanowa, iż koncesjonowane firmy w razie stwierdzenia fałszerstwa zwracają zapłaconą należność, nie wytrzymuje żadnej krytyki. Znaczy to, że nawet koncesjonowana firma najordynarniejsze fałszerstwa sprzedawać może, a gdy jakiś mądrzej-szy filatelist pośle znaczki do zbadania i ekspert uzna je za fałszywe, to firma zwraca pieniądze i sprawą jest dla niej „honorowo” załatwiona. Tak być chyba nie może. Jeżeli prawie każdy poważniejszy filatelist, który przecie tylko swój wolny od zajęć czas filatelistyczne poświęca, fałszerstwa bardzo często poznaje potrafi, to cóż dopiero kupiec filatelistyczny, którego zaodem jest filatelistyka. Ja dotychczas nigdy znaczków nie sprzedawałem, lecz je kupowałem, widziałem jednak kilkakrotnie w sklepach filatelistycznych jak właściciel oglądając zbiory przeznaczone na sprzedaż nawet bez dokładnego badania, — część uznawał za fałszywe. Uważam zatem, że od firmy fil., która jest „przyzwoity zrzeszony handlarz lub posiadający koncesję”, wymagać się musi, by sprzedawane przez nią znaczki były 100% prawdziwe. Jeżeli więc taki pan sprzedaje znaczki, to muszą być na niego inne sankcje, jak zwrot pieniędzy. Jeżeli — jak podaje p. Rachmanow — w takich firmach znaczki muszą być droższe, to chyba jasne, że ten handlarz przed oferowaniem musi się upewnić czy znaczki są prawdziwe. Jeżeli sam się nie orientuje i nie spytał eksperta, to musi za to odpowidać nie tylko zwrotem pieniędzy, lecz karnie. Można też takiego kupca wykluczyć ze związku, ogłosić w czarnej liście tak, jak WPanowie dziś ogłaszać E. Michalskiego (który i odemnie wyłudził 100 zł, a znaczków nie przysłał).

Oprócz fałszerstw znaczków, o czym powyżej pisałem, są też i fałszerstwa podpisów wzgl. stempelków ekspertów. O fałszerstwie stempelka p. prof. Miksteina pisał już Ikaros zdaje mi się przed rokiem. Toteż, gdy przysłano mi wybór krakowskich znaczków i tak nadruk, jak i stempelelek mi się „nie podobał”, postałem wszystko do p. M. i prosiłem o podanie czy znaczki i stempelek są prawdziwe. P. prof. Mikstein odwrotną pocztą znaczki mi odesłał i podał, że tylko najtańsze wartości były prawdziwe, zaś lepsze 25, 90 h. itp. fałszywe. Byłem przekonany, że p. M. zażąda odemnie podania kto mi te znaczki oferował, bo przecie nie tylko znaczki, ale i stempelek p. M. zostały sfałszowane, więc p. prof. Mikstein miał chyba dostateczne podstawy prawne, by odnośnego handlarza unieszkodliwić. Lecz p. prof. Mikstein uważa, że z chwilą, gdy mnie uchronił od kupna fałszywych znaczków i dał naokoło stempelków obwódki i wykryzniki atramentem, wszystko jest w porządku i Jego rola skończona.

Jeżeli więc walka z fałszerstwami znaczków w Polsce ma iść tylko po linii nakreślonej przez p. Rachmanowa, zaś pp. eksperci ograniczą się tylko do stwierdzenia, że ich stempelek jest fałszywy i nie zadadzą sobie trudu, by dojść do tego, kto je podrabia, — to szkoda mówić o tym. Tego rodzaju walka nie odniesienie żadnego skutku. Nie trzeba przypuszczać, żeby nawet najlepsze artykuły w Ikarosie potrafiły unieszkodliwić różnych Gottliebów, Krausów i innych, nietety także i aryjskiego pochodzenia.

Z życia Stowarzyszeń Filatelistycznych.

Polskie Towarzystwo Filatelistów w Warszawie.

Polskie Towarzystwo Filatelistów w Warszawie ze względu na poważny wzrost liczby Członków zmieniło dotychczasową siedzibę.

Tygodniowe zebrania Towarzystwa odbywają się w lokalu klubowym w Warszawie przy ul. Książęcej 4, m. 5 (obok placu Trzech Krzyży) w poniedziałki od godz. 18 do 22. Podczas zebrań Zarząd przyjmuje zgłoszenia nowych Członków i udziela Zbieraczom wyczerpujących informacji. Wpisowe wynosi zł 1.—, składka miesięczna 1 złoty. Goście zawsze mile widziani.

Austria. Znaczki byłej Austrii wycofane zostały ostatecznie z obiegu z dniem 31 października b.r.

Belgia. Z okazji ukończenia kanału, łączącego Antwerpę z Leodium, oraz dla propagandy mającej się odbyć w okresie maj — listopad 1939 r. międzynarodowej wystawy wodnej w Leodium — wydano 4 okolicznościowe znaczki: 35 c., 1, 1.50 i 1.75 fr. (patrz rys.).

Bułgaria. Z serii t. zw. gospodarstwa narodowego ukazały się dalsze znaczki, a mianowicie: 10 st. — zniwiarze, 15 st. — słonecznik, 1 l. — winogrona. 3 l. poziomki i 7 l. — róże. Jak i poprzednio, każdy z tych znaczków wydano w dwu barwach (patrz rys.).

Dominikana. 400-lecie uniwersytetu w San Domingo upamiętniono 4 znaczkami: 1/2, 1, 3 i 7 c.

Francja wydała znaczki z Merkurem: 5, 10 i 20 c. (patrz rys.), oraz znaczek za 90 c. — zielony, typu „pokojowego“.

Hiszpania (rząd narodowy). W dniu 17 czerwca 1936 r. w Tenerife na wyspach Kanaryjskich odbyło się zgromadzenie oficerów hiszpańskich, które stanowiło preludium do późniejszego wybuchu powstania narodowego w Hiszpanii pod wodzą gen. Franco. Ku upamiętnieniu tego wydarzenia wydano dwa znaczki o jednakowych rysunkach: 30 c. i 50 c. Rysunek tych znaczków przedstawia fotografię oficerów — uczestników wspomnianego wyżej zgromadzenia (patrz rys.). Jeden z tych znaczków, za 50 c., przeznaczono dla poczty lotniczej, umieszczając na nim nadruk: „Habilitado / Para / Correo Aereo“. Poza tym w typie Ferdynanda Katolickiego wydano znaczek za 25 c. — ceglasty i w typie Izabelli Katolickiej znaczki za 30 c. — czerwony, 40 c. — fioletowy i 1 p. — błękitny.

Hiszpania (rząd republikański). Dla korespondencji, wolnej od opłaty pocztowej, wydano 5 znaczków o jednakowych rysunkach (bez wartości), a o różnych barwach: błękitnej, brunatnej, zielonej, szarej i czarnej.

Jugosławia. Znaczki, wydane w 1938 r. na rzecz dzieci, przedrukowano obecnie napisem „Salvate / Parvulos“ i przeznaczono je również na cele opieki nad dziećmi. Znaczki te są następujących wartości: 50+50 p., 1+1 d., 1.50+1.50 d. i 2+2 d.

Łotwa uczciła 20-lecie swej niepodległości serią znaczków o 7 wartościach: 5, 3, 10, 20, 30, 35 i 40 s. Na znaczkach tych za 10 i 20 s. umieszczono podobiznę prezydenta Łotwy, a na pozostałych — krajobrazy tego państwa (patrz rys.).

Rosja wydała 9 nowych znaczków o różnych rysunkach dla poczty lotniczej: 5, 10, 15, 20, 30, 40, 50, 80 kop. i 1 rub. (patrz rys.). Z okazji otwarcia nowych linii metro w Moskwie wydano znów 6 znaczków okolicznościowych: 10, 15, 20, 30, 40 i 50 kop.

Salwador. Ukazała się nowa seria znaczków obiegowych o 5 wartościach: 1, 2, 3, 5 i 8 c.

Stany Zjednoczone Am. Płn. Z serii „prezydenckiej” ukazały się dalsze wartości: 14, 15, 16, 17 i 18 c.

Szwajcaria. Tegoroczna tradycyjna seria znaczków „Pro Juventute” składa się z następujących wartości: 5 + 5 c. — poeta Salomon Gessner, 15+5 c. — dziewczyna w stroju ludowym z kantonu Saint-Gallen, 20+5 c. — dziewczyna w stroju ludowym z kantonu Uri i 30+10 c. — dziewczyna w stroju ludowym z kantonu Aargau.

Turcja. 15-lecie proklamowania republiki upamiętniono 6 znaczkami: $2\frac{1}{2}$, 3, 6, $7\frac{1}{2}$, 8 i $12\frac{1}{2}$ k. Z okazji 10-lecia wprowadzenia w Turcji alfabetu łacińskiego wydano 6 okolicznościowych znaczków o tych samych wartościach, co i poprzednie. Z powodu zgonu prezydenta Turcji, Atatürka, na 6 znaczkach z podobizną zmarłego prezydenta umieszczono nadruk „21—11—1938” (data zgonu).

Watykan. Z okazji odbytego w Watykanie międzynarodowego kongresu archeologicznego wydano 6 okolicznościowych znaczków: 5, 10, 25, 75, 80 c. i 1 l. (patrz rys.).

Włochy. Drugą rocznicę proklamowania imperium włoskiego upamiętniono 10 znaczkami dla korespondencji zwykłej i 6 znaczkami dla poczty lotniczej. Znaczki zwykłe są następujących wartości: 10, 20, 25, 30, 50, 75 c., 1.25, 1.75, 2.75 i 5 l. Znaczki lotnicze: 25, 50 c., 1, 2, 3 i 5 l. Znaczki te w rysunkach swych wyobrażają wydarzenia z historii Rzymu oraz Włoch — od Romulusa aż do naszych czasów (patrz rys.).

Poza tym reprodrukujemy niektóre ze znaczków, o których była mowa w poprzednim numerze, a mianowicie:

Argentyna — prezydent Domingo Faustino Sarmiento,

Bułgaria — 20-lecie panowania króla Borysa,

Francja — zawieszenie broni,

Grecja — posąg króla Konstantyna,

Indie holenderskie — 10-lecie lotnictwa,

Islandia — Leif Ericsson,

Niemcy — teatr w Sarrebrück,

Rosja — znaczki na rzecz dzieci,

Stany Zjedn. Am. Płn. — 1 dolar z serii „prezydenckiej”.

Rozmaitości.

„Die Postmarke”, jedno z najlepszych pism filatelistycznych w języku niemieckim, wychodzące w Wiedniu, po przyłączeniu Austrii do Rzeszy, zmieniło obecnie swoją nazwę na „Sammel-Woche” i ukazuje się od pewnego czasu bardzo nieregularnie, najwyżej raz na miesiąc, w zmniejszonej objętości, oraz o treści obfitującej więcej w tematy polityczne niż fachowe.

Redakcję tego pisma w miejsce dotychczasowego długoletniego redaktora, inż. E. Müllera, który jako niearyjskiego pochodzenia zmuszony był do opuszczenia Wiednia, objął dr Iwan Turyn, podprzedni wydawca i redaktor miesięcznika „DER UKRAINISCHE PHILATELIST”, którego antypolskie wystąpienia znane są polskim filatelistom i którym niejednokrotnie z tego powodu zajmowała się polska prasa filatelistyczna.

Ostatni 18/19 numer „Sammel-Woche”, który ukazał się dn. 22 października, zawiera czołowy artykuł pióra nowego redaktora, zacierający, zamiast fachowej treści, napaści na naród czeski i jest artykułem nadającym się raczej do dziennika politycznego.

W tych warunkach pismo, które znane było zawsze ze swej bezstronności, doskonałych artykułów i wiadomości fachowych i które można było śmiało polecić każdemu zaawansowanemu filateliście bez różnic narodowości, obecnie, niestety, traci powoli swoich zwolenników, stając się pismem szowinistycznym. O ile zaś dr Turyn rozpoczęnie i tutaj swoje metody, stosowane w swoim czasie na łamach „Ukraińskiego Filatelisty”, to możemy wkrótce spodziewać się z jego strony ponowienia ataków i pod naszym adresem.

Cennik znaczków polskich Gryżewskiego. Ruchliwa firma T. Gryżewski w Warszawie wydała cennik na znaczki polskie. Układem swym cennik ten stoi na poziomie zagranicznych tego rodzaju wydawnictw.

Katalogi na r. 1939. Już się ukazały katalogi na rok 1939: Michel, Yvert, Senf, Froede. Jak i w poprzednich latach, tak i obecnie w katalogach tych znajdują się wiele nieścisłości, przede wszystkim jeśli chodzi o cenę poszczególnych znaczków.

Więcej uwagi należy poświęcić pozyskującemu co raz większe grono zwolenników wśród filatelistów — katalogowi Froede'go. Katalog ten — jak głosi w przedmowie — podaje rynkowe ceny znaczków. Istotnie, podane tam ceny, jakkolwiek dalekie jeszcze od idealnych, są jednak najbardziej zbliżone do rzeczywistych.

Katalogi Froede'go na rok 1939 ukazały się w następujących wydaniach: 1) cały świat w jednym tomie, 2) Europa, 3) Niemcy i 4) znaczki lotnicze całego świata.

Znaczki „prezydenckie”. Od kilku miesięcy czytamy w prasie filatelistycznej o ukazywaniu się co raz to nowych znaczków z serii „prezydenckiej” w Stanach Zjednoczonych Am. Płn. Nazwę swą znaczki te otrzymały od tego, że umieszczone na nich podobizny byłych prezydentów i innych wybitnych osobistości Stan. Zjedn. Figurują więc kolejno na tych znaczkach: na $\frac{1}{2}$ c. — Benjamin Franklin, 1 c. — Jerzy Washington, $\frac{1}{2}$ c. — Marta Washington, 2 c. — Jan Adams, 3 c. — Tomasz Jefferson, 4 c. — James Madison, $\frac{4}{5}$ — Biały Dom — siedziba prezydentów, 5 c. — James Monroe, 6 c. — John Quincy Adams, 7 c. — Andrew Jackson, 8 c. — Martin van Buren, 9 c. — Wm. H. Harrison, 10 c. — John Tyler, 11 c. — James K. Polk, 12 c. — Zachary Taylor, 13 c. — Millard Fillmore, 14 c. — Franklin Pierce, 15 c. — James Buchanan, 16 c. — Abraham Lincoln, 17 c. — Andrew Johnson, 18 c. — Ulysses S. Grant, 19 c. — Rutherford B. Hayes, 20 c. — James A. Garfield, 21 c. — Chester A. Arthur, 22 c. — Benjamin Harrison, 24 c. — Grover Cleveland, 25 c. — William Mc Kinley, 30 c. — Teodor Roosevelt, 50 c. — William H. Taft, 1 dolar — Woodrow Wilson, 2 dolary — Warren G. Harding, 5 dolar. — Calvin Coolidge.

Z pośród wymienionych 33 znaczków ukazało się dotychczas 20 wartości: od $\frac{1}{2}$ c. do 18 c. oraz 1 i 2 dolary. Reszta znaczków ma się ukazać jeszcze w ciągu bieżącego roku.

Brak w serii „prezydenckiej” b. prezydenta Herberta Hoovera i obecnego — Roosevelta tłumaczy się tym, że prawo amerykańskie zabrania umieszczać na znaczkach pocztowych podobizny osób, pozostających jeszcze przy życiu. Wprawdzie na znaczku za 30 c. figuruje Roosevelt, ale był to inny, jeden z poprzednich prezydentów Stan. Zjedn. i nie mający nic wspólnego z obecnym prezydentem Rooseveltem.

100-lecie znaczka pocztowego. Administracja pocztowa w Anglii zdecydowała wydać pamiątkowy znaczek z okazji przypadającej w 1940 r. (6 maja) setnej rocznicy ukazania się pierwszego znaczka pocztowego. Motyw tego znaczka dotychczas jeszcze nie został ustalony. Jedni proponują, by na znaczku pamiątkowym umieścić podobiznę królowej Wiktorii, podobnie jak to miało miejsce przed stu laty, inni zaś wysuwają projekt, by znaczek ten zdobił portret Rowlanda Hilla, „ojca znaczka pocztowego” i autora reformy pocztowej w Anglii.

Znaczki Grenlandii. W katalogach znaczków pocztowych przybędzie nowa rubryka — Grenlandia. Duńska ta posiadłość po raz pierwszy wydaje znaczki pocztowe. Ma ich być narazie 7 wartości. Na pięciu z pośród tych znaczków ma być umieszczony portret króla Danii, a na pozostałych dwóch — białe niedźwiedzie.

Zastępczy kasownik. Agencja pocztowo-telegraficzna **Grabów Stary**, pow. Kozienice, woj. kieleckiego w styczniu roku bież. kasowała znaczki pieczętką w kolorze fioletowym. Posiadamy pocztówkę z taką pieczęcią z dnia 26 stycznia 1938 r., laskawie wypożyczoną nam przez p. Stefana Śledzikowskiego (Kielce).

Skrzynka pocztowa.

Odpowiedź prenumeratorowi Nr. 1909/1. Zarząd Związku Stowarzyszeń Filatelistycznych poczynił przed Ministerstwem Poczty i Telegrafów starania, aby filateliści byli na czas powiadomiani o mających się ukazać nowych stempłach okolicznościowych. Do czasu całkowitego uregulowania tej sprawy przez Ministerstwo wiadomości o nowych stempłach podawane są częściowo przez ogłoszenia w okienkach filatelistycznych. Poza tym Zarząd Zw. Stow. Filat. prowadzi dla swych członków abonament kasowników, w którym dostać można prawie wszystkie świeże ukazujące się stemple. Dla niestowarzyszonych abonament kasowników prowadzi firma Tadeusz Gryżewski w Warszawie.

Prolongata prenumeraty.

Prenumeratorom, którzy pozyskują dla naszego czasopisma nowych abonentów, prolongujemy prenumeratę o 2 miesiące za każdego nowopozykowanego abonenta.

Prosimy tedy o nadsyłanie nam adresów znajomych filatelistów, którym niezwłocznie wyślemy bezpłatnie numery okazowe „Ikarosa”.

W ubiegłym okresie po jednym prenumeratorze zjednali p.p.:
 H. Grębski — pren. Nr. 2061/1 — prolong. prenum. do 30. 4. 40.
 Prof. St. Mikstein — „ „ 2059/1 —

61. Nowi zbieracze.

Nouveaux Membres — New Members — Neue Mitglieder.

Dalszy ciąg listy zbieraczy, oraz odnowienie prenumeraty, zmiany adresów, treści.

W rubryce „Nowi zbieracze” umieszczamy tylko tych zbieraczy, którzy wyrażają życzenie co do zamiany (podług „code”), samych zaś tylko prenumeratorów będziemy wykazywali w tej rubryce wyłącznie na żądanie z ich strony.

Suite à la liste des Adhérents.

Supplement — Nachtrag. Renouvellements — Renewals — Erneuerungen. Changement d'adresse ou de desiderata — Modifications — Abänderungen.

Dwie liczby, umieszczone w końcu każdego zgłoszenia, wskazują termin ukończenia prenumeraty, — na przykład: 4-39 — kwiecień 1939 r.

Les 2 nombres qu'on voit la fin de chaque adresse indiquent la date de la fin de leur abonnement. — Exemple: 4-39 — fin avril 1939.

The 2 numbers, at the end of each address show the time when membership expired. — So I see: 4-39 — means april 1939.

Die 2 Zahlen am Schluss jeder Adresse geben die Zeit an, wann die Mitgliedschaft abgelauft, — z. B.: 4-39. — April 1939.

Zmiana adresu, treści lub powtórzenie życzeń w rubryce „Nowi zbieracze” wynosi każdorazowo 50 gr.

Uzupełnienie code'u specjalnie dla zbieraczy polskich:

Pn — Polskie znaczki nieużywane wg 'PZP'.
 Pu — " " używane
 Pc — " " w czworoblokach.
 Ps — Polskie stemple reklamowe i okolicznościowe.
 Pl — " listy lotnicze i balonowe.

1. Polska — Pologne.

998. **Feliks Wodecki**, Kraków, ul. Krótka 10, m. 8. A: 1, 2, 4, 5b-13, 19-22. C: 70-73. D. F. 12-38.
 1164. **Mgr Seweryn Dańczak**, Leżajsk. A: 1, 2, 4, 5b, 5c, 9, 10, 12, 19, 20, 22, 23 C: 70, 73. H. 12-38.
 1244. **Mgr Eugeniusz Hnatyk**, Dębica, Starostwo. A: 1-3, 11, 11a, 13, 17, 19, 20, 24. H. F. 2-39.
 1265. **Władysław Jagiełło**, Kraków, Sienkiewicza 11, m. 7. A: 1, 2, 4, 6, 13, 19, 20, 24, 25. C: 70, 71, 73, 75. 2-39.
 1498. **Marian Nowina-Orlicki**, Andrzejów koło Łodzi, ul Braterska 2. Zbieram: Polskę, Rosję, Litwę, Łotwę i Estonię. 10-39.
 1824. **Artur Horowicz**, Płock, Grodzka 3. Specjalność: znaczki polskie i nowości Europy. 8-39.
 1843. **Wiktor Gotfryd**, Kraków, Krowoderska 63. B. P. 631. A: 11, 3, 5b-6, 12, 10 valeur faciale, 11, 1a, 13, 19-23. C: 71, 73. 5-39.
 1897. **Wilhelm Rzepka**, Nowy Bytom. Skrytka pocztowa Nr. 1. A: 1, 3, 5-5b, 9, 10, 19, 20. C: 70, 73, 78. D. F. H. 3-39.
 1924. **Stefan Terlecki**, Lwów 25, ul. Śmigowa 27. A: 1-3, 5a, 6, 9, 11, 19, 20, 24. B: 32, 35-40. C: 70, 73, 74 F. H. 12-39.
 2022. **Stanisław Bieder**, Tarnów, skr. poczt. 127. A: 1, 4, 5b-6, 8-11, 19. C: 70, 71, 73. F. 6-59.

8. Estonia — Estonie.

2057 **Rudolf Rungis**, Tartu tän 52, Valga. A: 1-3, 5b-6, 8, 10, 13, 19-22, 25. Suche Blocks. B: 30. C: 71-74, 78. D. F. H. 10-39.

14. Łotwa — Lettonie.

2060. **I. Z. Kursans**, Pasta iela 11, Bauska. A: 1-3, 5-6, 8-10, 13, 19, 20, 24. B: 30; 32. C: 72, 73. F. G. 10-39.

15. Niemcy — Allemagne.

1110. **Ing. Rudolf Berger**, Wien 6, Wallgasse 14. E nur Polen Raritäten und Abarten 19, 20, 22. C: 71, 73. 9-39.

25. Finlandia — Finlande.

2055. **Kauko Raulo**, Juupajoki. A: 1-3, 5b-6, 9-12, 14, 19-21. C: 73, 84. F. 5-39.

30. Argentyna — Argentine.

2056. **Pafael A. Egusquiza**, Corrientes 2928, Buenos-Aires. A: 3, 11, 11a (100), 12, 24. C: 71, 72, 77. 10-39.

36. Kolumbia — Colombie.

2058. **Martin Naranjo S.**, Carrera 11 Nr. 273, Manizales. A: 1, 3, 5b, 6, 10, 11, 13, 23. C: 72, 77. H. 8-39.

39. Stany Zjednoczone Am. Pln. — U. S. A.

1558. **Clement Pulaski**, 320 S. Hickory St., Mt. Carmel, Pa. Pragnę nabyć listy i karty od zbieraczy w Polsce. C: 70, 72. 12-39.

2054. **Inż. Miroslaw E. Stęczyński**, 5144 Berteau Ave., Chicago, Ill. Poszukuję wymiany lub kupna wszelkich polskich znaczków w zamian za U. S. A. i inne. A: 14. C: 70, 72. D. F. 4-39.

Attention!

A nos adhérents qui auront présenté à „Ikaros“ de nouveaux membres nous prolongerons abonnement de deux mois à chaque nouveau membre.

Members introducing new member are entitled to 2 months free membership.

Tableau d'Honneur.

Nr. 1174/8 a présenté Nr. 2057/8 (prol. d'abonn. par 2 mois).

Odpowiedzi Administracji.

Dodatki do „Polskich Znaków Pocztowych”. Na liczne zapytania ponownie komunikujemy, że dodatek do P. Z. P. składa się z 2 arkuszy (32 str.). Pierwszy arkusz (str. 389 — 404) rozesłany był bezpłatnie prenumeratorm „Ikarosa” przy Nr. 66/67 (maj — czerwiec 1937 r.). drugi zaś arkusz, (str. 405—420) — przy Nr. 75 (luty 1938 r.).

Nieprenumeratorzy mogą nabywać cały dodatek za zł. 1,50, lub pojedyncze arkusze po 75 gr.

za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Une annonce de cette grandeur ne coûte
que ffrs. 15.—ou 5 coup. - répon. intern.
3 fois „ 40.— „ 12 „ „ „
ou

En timbres-poste (usés):
1 fois ffrs. 80.—
3 „ „ 200.—
Base Yvert 1939.
Payement d'avance

Eine Anzeige in dieser
Grösse kostet
nur RM. 2.—oder 5 Int. Ant.-scheine
3 Mal „ 5.— „ 12 „ „ „
oder

In Briefmarken (gebr.):
1 Mal Mk. 20.—
3 „ „ 50.—
Basis Michel 1939.
Vorauskassa.

25 zagranicznych czasopism
filatelistycznych, każde in-
ne, zł 2.95. **Ikaros, Białystok.**

ECHANGE

Pour 50—300 diff. timbres-poste votre
pays je donne même nombre et
valeur de Pologne. Aussi je prends
d'échange selon mancoliste. **Feliks
Wodecki, ul. Krótka 10, Kraków,**
Pologne.

FILATELIŚCI!

Bogato ilustrowane cenniki-kata-
logi znaczków polskich, zagranicz-
nych wysyłam za nadesłaniem 75 gr.
Poppers, Przemyśl. (84-89)

CALOSTKI

Zaolzańskie, okupacyjne, datowniki
okolicznościowe, znaczki polskie i
zagraniczne za bezcen. **„Filatelia”,
Żyrardów, Teklinowska 8.**

Kto dostarczy
 od razu lub partiami
10.000 (dziesięć tysięcy) zestawień
100 różnych znaczków Polski,

Temu płacę gotówką 2 tysiące złotych

J. L O S S E

Warszawa 1, Skrytka 288.

Nowości!

N-ry pg Michla

Polska—Sosnowiec 1 wyd.. 3 i 10
 kop. z gwar. prof. Mik-
 steina o 8.50
 " blok Warszawa 1928 * 45.—
 " " o 70.—
 " Toruń Wystawa 1933 o 2.—
Belgia, 190—202, jub. zn. * 18.75
 " 407—414, Astrid, zał. * o 3.75
 " 406—470 sport. lotn. * 2.90

Bułgaria, 297—301 Warneń. * o 4.50

Finlandia, 158—160 Czerw. Krzyż * 1.35
 " 164—166 " " * 1.10
 " 173—175 " " * 1.35
 " 181—183 " " o 1.20
 " 184—186 " " o 1.20
 " 188—190 " " o 1.20
 " 191—193 Kalewala o 1.10
 " 194—196 Czew. Krzyż o 1.20
 " 199—201 " " o 1.35
 " 204—207 " " o 1.70

BLOKI!

N-ry pg Michla

Finlandia, 208—210 FIS * o 2.75
 " 300-lecie poczty * o 1.65
Gdańsk 231—235 Luposta * o 16.50
 " 256—258 dobrocz. * o 1.40
 " 259—261 Broesen * o 1.60
 " 262—266 dobrocz. * o 4.50
 " 276—280 " * o 2.70
 " 281—283 Schopenh. * o 2.25

BLOKI

Belgia—Antwerpia 1930 17.—
 " Siteb 12.50
 " Borgerhout 6.—
 " Charleroi 6.—
 " Ysaye 5.—
 " Pomnik kr. Alberta 4.25
 " Koekelberg 3.30
Luxemburg—Dudelange 3.75
Łotwa—pamiątk. 3.30
Monako—książę * o 3.50

Posiadamy także wielki wybór znaczków innych krajów Europy.

Ceny na zapytanie. Na odpowiedź prosimy załączać znaczek. Ceny bez zobowiązań. Na przesyłkę — doliczać 80 gr.

Specjalnych cenników nie mamy. *—nieużywane, o—używane.

Wysyłamy wybory znaczków — za podaniem referencji.

„Filatelia Polska”

Bałystok, skrzynka pocztowa Nr. 51. Konto P.K.O. Nr. 145.694.

The Melita Post

Organ Klubu

Malta Philatelic Society.

Korespondenci we wszystkich krajach.

Prenumerata roczna 1 dolar U. S. A.

A. GULIZIA

20, St. Emidius St.

ZEITUN—MALTA

KATALOG

Yvert 1938 . . . . . zł 5.90

Cena łącznie z przesyłką.

Przed wysłaniem należności uprzednio porozumieć się, załączając znaczek na odpowiedź.

Ikaros, Białystok.

„IKAROS Y“

z lat poprzednich, zawierające ciekawą treść dla filatelisty, są już na zupełniem wyczerpaniu.

Posiadane jeszcze z lat 1929—1934 numery 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 31, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 42 i 43—razem 18 egzemplarzy—wysyłamy za zł. 7.—

Pojedyńcze egzemplarze po 65 gr.
IKAROS, BIAŁYSTOK.

KÖNNEN SIE FUSION

den besten und billigsten Tausch klub von Frankreich?

Falls nicht, dann verlangen Sie kostenlos eine Probenummer.

Mehr als 2.000 Mitglieder eingeschrieben.

Gegründet in 1925.

Jahresbeitrag:

2.50 zł, 15 franz. Francs per Inter. Postausweisung oder 8 int. Antwortscheine.

Roger Truphémus
DIREKTOR

SAUMUR (Frankreich).

BEZPŁATNIE

każdy otrzyma znaczków poczt.

WARTOŚCI 15 FR.

pg Yverta, 15 różnych państw, kto zaabonuje.

REVUE INTERNATIONALE

d'Echange de Timbres-Poste et de Tourisme.

Pismo to, objętości 20—30 str., ukazuje się 8 razy do roku.

Każdy prenumerator ma prawo do umieszczenia bezpłatnie 5 ogłoszeń o zamianie znaczków.

Prenumerata roczna:
15 fr. belgijskich.

Adres: **Jos. Philippen**
Botermarkt 10, Diest, Belgia.

ACHTUNG!

Suche Tauch mit der ganzen Welt. Nehme alle Marken und Block. Gebe Finnland, Nachbarstaaten und Island — Blocks. Basis Michel oder Yvert 1938-39. Erstsendungen phil. frankiert an **Kauko Raulo, Juupajoki, Finnland.**

(82-85.

Żarki

prawdziwe, z gwarancją prof. Miksteina, w pojedyńczych seriach i hurtownie (z rabatem) wysyła tylko za gotówkę lub za pobraniem

ALICJA HORAK
Kraków

ul. Krowoderska 63-b, m. 2.

ZAMIANA

znaczków polskich z uwzględnieniem wszelkich odmian. Podstawa: Podręcznik Ikarosu. Zbieram i zamieniam polskie opłaty maszynowe na kopertach. **Wł. Czarnocki, Radom,**

ul. Broni 1, m. 49.

STEMPLE POCZTOWE NA ZIEMIACH POLSKICH

polskie, austriackie, pruskie i rosyjskie od najstarszych
do roku 1870,

oraz polskie kasowniki numerowe na znaczku 1860 r.

Nr. Nr. 7. 8. 13. 17. 18. 20. 29. 31. 33. 42. 46. 52. 58.
71. 72. 74. 79. 83. 86. 93. 99. 101. 104. 111. 113.
118. 121. 133. 134. 136. 139. 141. 144. 146. 147.
148. 149. 150. 156. 157. 165. 173. 181. 185. 186. 190.
192. 202. 204. 207. 208. 228. 237. 246. 249. 252. 263.
268. 270. 273. 280. 281. 285. 288. 291. 292. 294. 298. 300.
301. 302. 303. 305. 307. 308. 310. 312. 316. 317. 318. 319.
322. 323. 324. 326.

poszukuje do zbiorów

W. RACHMANOW

Warszawa, ul. Wiejska 1, m. 4.

Cennik — Katalog

ilustrowany

ZNACZKÓW POLSKICH

na r. 1938,

zawierający najaktualniejsze ceny na wszystkie znaczki polskie.
Niezbędny dla każdego zbieracza.

Cena tylko 25 gr.

Tadeusz Gryzewski

Warszawa, Królewska 35, m. 5.

PKO. Nr. 22161. Tel. 518.42

Biuro otwarte od 14³⁰ do 19-ej.
Specjalnością naszej firmy są
znaczki polskie, nowości całego
światu, kasowniki przedfilateli-
styczne, lotnicze i okolicznościowe.
Żądajcie bezpłatnych biule-
tynów miesięcznych.

Tanio!

Tanio!

GNIEZNO

na oryginalnych listach z gwarancją p. W. Rachmanowa, kasownika Trzemeszno.

POCZTA POLSKA 25/80

odwrotka na listach
oraz inne rzadkie znaczki polskie
bardzo tanio.

Prosimy o łask. nadesłanie listy
braków na znaczki Europy
i Zamorza.

Specjalność:

**Polska, Niemcy,— państwa
niemieckie,— nowości.**

„FILATELIA”

Bydgoszcz, Marszałka Focha 34.

Dom Filatelistyczny,
godny zaufania.

Każdy filatelistą

który chce mieć pewność
nietylko dobrej wymiany
bezgotówkowej, lecz także
korzystnej sprzedaży swoich
dubletów, wpisuje się do

Międzynarodowej Centrali

Zamiany i sprzedaży,
biura filatelistycznego

„ŚWIATOWID”

Kamionka Strumiłowa.

Jedyna w Polsce organizacja
o zasięgu międzynarodowym!
Wartościowy materiał zamien-
ny i sprzedawny!

Przesyłki obiegowe co 7 dni!
PROSPEKTY NA ŻĄDANIE!

Amatorom starych katalogów

polecamy:

Michel—Europa 1937 r. zł. 1.75
Michel—Europa 1938 r. " 2.75

Ceny łączne z przesyłką.

„Filatelia Polska”, Białystok

Skrytka pocztowa Nr. 51.

Konto P. K. O. Nr. 145.694.

TAUSCH

Wir suchen Europa-Länder,
gebraucht und ungebraucht,
nur kompl. Sätze, neuester
Ausgaben, bis 10 Sätze je
Sorte. Wir geben Polen-Blocks
Michel Nr. 321 — 323 und
327-328 A und B — mit Son-
derstempel. Bassis Michel
oder Yvert 1939. Minimum
250 Mk. (1000 Frs.). Bitte
Erstsendung. Referenz: Der
Verlag d. Zeitschrift.

Briefmarkenhandlung

„FILATELIA POLSKA”

BIALYSTOK (Polen)

Skrzynka pocztowa Nr. 51.

Premiowane wybory cyrkulacyjne,

jedyna tego rodzaju organizacja fila-
telistyczna w Polsce — przyjmuje
nowych uczestników. Prospekty
odwrotnie. „Eldorado”, Czeladź,
Pieńkowskiego 33 (Kieleckie). (84-86)

BIBLIOTECZKA „IKAROSA”

Polskie Znaki Pocztowe — rzecz zbiorowa, opr. płoc.	.. . . .	zł 15.—
Dr Jan Dudziński — Tymczasowe wydanie kołomyjskie (1918), brosz.	..	— 65
— Poczta Polowa Legionów, brosz.	.. . . .	1.50
A. Łaszkiewicz — Polskie stemple reklamowe i okolicznościowe, brosz.	..	1.50
Prof. St. Mikstein — Pieczęcie pocztowe na ziemiach Polski w XVIII wieku, brosz., str. 128	.. . . .	4.50
Wł. Polański — Trąbka i sygnały pocztowe, brosz.	.. . . .	— 75
Ikaros — rocznik 1935	.. . . .	3.—
Ikaros — rocznik 1936	.. . . .	5.50
Ikaros — rocznik 1937	.. . . .	5.50

Koszta przesyłki osobno.

Do nabycia w Adm. „Ikarosa”, Białystok, Pierackiego 127.

Redaktor odpowiedzialny i wydawca Wiktor Hermanowski.

Drukarnia „Lechia” Białystok, Rynek Kościuszki 15, tel. 6-11.